מנחות ק. כריתות ח.], ג) [כריתות ח.], ד) ברכות כו., ה) נראה דר"ל דר"ת מן

. עובד אלהים לאשר גימטריא

גימטרי׳ מאה העתק מחילופי גרסאות, ו) [תוספ׳

י) ושייך לדף י.ן, כ) ועירובין

מו:], ל) עיין ברא"ש ברכות פ"ד סיי ב' ובתר"י ד"ה גמ' טעה ולא התפלל ונראה

שדברי תוספות ברכות כו. ד"ה טעה חסרים שם

יערוכים ביומא שם ד"ה

והאמר רב, מ) נראה של"ל דעולה הגימטריי שלו ה',

() וריש פ׳ בחוחותי ובמ״ר

שמיני פ' יג אית' בוה"ל

כעוקתיה סומקתא דעל ליבי׳

לסוסים מיוכם ע"שו.

לטוטיט ליית של על, ס) ר"ל דכתיב בה כרת בהדיא, ע) [ל"ל ביבמות

מט.],

תורה אור השלם

ו. וְשַׁבָּתֶּם וּרְאִיתֶם בֵּין

צַּדִּיק לְרָשֶׁע בֵּין עבֵּד אֱלֹהִים לַאֲשֶׁר לֹא עַבְדוֹ: מלאכי ג יח

2. הַנָּה צְרַפְּתִיךְּ וְלֹא

.3 כצפור נודדת מו קנה

בּה אָמַר יִיְ מָה מְצְאוּ בּה אָמַר יִיְ מָה מְצְאוּ אֲבוֹתֵיכָם בִּי עָעֶל בִּי הְחַכִּוּ מִעְלִי וַיִּלְכוּ אַחֲרֵי הַתָּכְלוּ:
 הַהֶּבֶל וַיָּהְבְּלוּ:

רבינו חננאל (המשך)

יאשו יא עבוד היינו צדיק היינו עובד אלהים. א"ל הין. (א"ל) תרווייהו

צדיקי נינהו. מיהו צדיק צד'קי נינות. מיות בניק השונה פרקו ק' פעמים ועובד אלהים להשונה

פרקו ק"א פעמים. ומשום פעם אחת יתירה היינו נקרא צדיק עובד אלהים.

א"ל היז. ואתה למד דבר

פרסי משכיר בזוזא. ואם

הז י"א פרסי בתרתי זוזי.

וון א פוסי בונות וויי. א' אליהו לבר הי הי מאי דכתיב הנה צרפתיך

י. ולא בכסף בחרתיך בכור עוני. חיזר הקב״ה על כל המדות ולא מצא

נאה לישראל כעניות כדי שיהא לבם שבור וכוונתם לשמים ועיניהם

תלויות לרחמיו וחסדיו.

מסכנותא לישראל כברזא

ישעיהו מחי

נה א מיי פ״ה מהלי קרבן פסח הלכה א סמג עשין רנד: נמ ב מיי׳ פ״ג מהלכות מחוסרי כפרה הלכה

גר מצוה

:5 ב מייי שם הלכה ד: ב א מייי שם הכנה יו.

בא ד מיי פ"ג מהלכות
מפלה הלכה ח טור

רבינו חננאל

אחר. כיון דנטמא בשעה אהה: כיון המכוא בשנה שהוא ראוי להביא בה קרבן חייב על כל אחת ואחת אלא ש"מ דלא כר' (אליעזר) ומקשה רב פפא אפירוקא דר' ירמיה . הניחא לר' נתז דסבר פסח שני תשלומי דראשון הוא איכא לשנויי כדשנינן. אלא לר' דסבר פסח שני אלא לו וטבו פטוו שני רגל בפני עצמו הוא. מאי אית לך למימר דברי ר' ור' נתן מפורשין בפסחים חיינון מפוז שין בפסודם פרק מי שהיה טמא או בדרך רחוקה בתחלתו. . ופריק שאני טומאה דאית (ופריק שאני טומאה היהוד לה תשלומין בפסח שני). ונדחה דברי ר' ירמיה ומשני לילי שמיני [שאני שמיני שלו ואמרינן עליה כי כבר נטמא בעת שנתחייב בה קרבן לפיכך משלימין בעת טהרתן. ומקשינן עליה דרב פפא ומי סבר ר' יוחנן לילה אין מחוסר זמן. והא"ר יוחנן בכריתות סוף פרק ראשון זב אם ראה ראייה אחת בלילה ושתים ביום שמיני שלו מביא קרבן אחר. שתים בלילה ואחת ביום שמיני שלו אינו מביא קרבן אחר. ואי ס״ד דר׳ יוחנן אמר לילה אינו דר׳ יוחנן אמר לילה אינו מחוסר זמן אפילו שתים בלילה לילי שמיני ואחת ביינה יכיא דהא אמרת ביום יביא דהא אמרת לר' יוחנן לילי שמיני כיום שמיני הוא ופריק רב פפא כי אמר ר' יוחנן שתים בלילה ואחת ביום אינו מביא לדברי האומר אינו מביא לדברי האומר לילה מחוסר זמן ואמרינן הא פשוטה היא מאי אתא ר' יוחנן לאשמעינן. אונא ליוונן לאשמעינן. ופריק איצטריך למימר לן ראה ראייה אחת . בלילה ושתים ביום מביא. תצטרף הראשונה שראה בלילה בהדיה שתים שראה ביום כאתקפתא דרב שישא בריה דרב אתא ר' יוחנן לאשמעינן כרב יוסף דאמר תדע חזייה לראשונה מצטרפא הוא וכדחזי אחרנייתא מיפרשא בכריתות סוף מיפו שא בכויתות סוף: פרק ראשון ואיפכא התם: עבר הרגל ולא חגג אינו חייב באחריותו על זה חביריו לדבר מצוה ולא וביו אוביו הבוח הא נמנה עמהם. תניא נמי הכי מעוות לא יוכל לתקן

שבר תשלומין דראשון הוא. היינו ר' נתן אלא למ"ד שני רגל בפני אלא למ"ד רגל בפני עלמו. ועכשיו אין לך לחלות טעמו של רבי א פססים 25., כ) פימא שבר תשלומין דראשון הוא. היינו ר' נתן אלא למ"ד שני רגל בפני שהיי דריאל מש להוואה משלומי לשני מסבר ר' יותנו. אין בעוד הוא ביינו ביינו של הוואה משלומי לשני מסבר ר' יותנו. אין ביינו של ביינו של הוואה משלומים לשני מסבר ר' יותנו. אין ביינו של הוואה משלומים לשני מסבר ר' יותנו. אין ביינו של הוואה משלומים לשני מסבר ר' יותנו. אין ביינו של הוואה משלומים לשני מסבר ר' יותנו. אין ביינו משלומים לשני משלומים לשני מסבר ר' יותנו. אין ביינו משלומים לשני משלומים ליינו משלומים לשני משלומים לשלים לשני משלומים לשני משלומים לשני משלומים לשלים לשלים לשלים לשלים לשני משלומים לש עלמו הוא היינו רבי ואע"ג דאית ליה תנא דמסייע ליה פריך שפיר דמסתמא לא פליג ארבי דהתם דקי"ל לי הלכה כרבי מחבירו אבל לא מסתברא למימר דבעי לישבה ככולי עלמא: או תפדה

[עי' קדושין עד:]

דכולה הגמרא עולה ה':

של ערבית. אחיא כח"ד חפלח ערדים חובה ואפילו למ"ד רשות בחנם איו לנו לבטלה אם לא ע"י אונס הלת וכן משמע ההיא דתפלת השחר (ברכות דף כו.) שכח ולא התפלל ערבית מתפלל שחרית שתים וכן (שם דף ל:) אם שכח ולא הזכיר של ר"ח בלילה אין מחזירין אותו לפי שאין מקדשין החדש בלילה הא מקדשין מחזירין ולא מחלק כלל בין למ"ד רשות או בין למ"ד חובה דמשמע דליכא מאן דפליג וההיא דשבת (דף ט: ושם) אי שרא ליה הימייניה לא מטרחינן ליה וכן בירושלמי אי עלה למטתו לא ירד היינו אונס קצת ולא כפי׳ ה״ג שפירש׳ דאף למ״ד רשות אי שויה עליה חובה הויא כחובה והא ליתא דמי לא עסקינן בהכי שכבר התפלל בשאר לילות ואם היינו מפרשים שויה עליה חובה באותה לילה יתכן ההיא דטעה ולא התפלל ר"ח בלילה ובברכות הארכתי והבאתי ההיא דאמרו (יומא דף פו: ושם) דתפלת נעילה פוטרת של ערכית: בר הי הי להלל. יש מפרשים שגר היה והיינו בן אברהם ושרה שנתוסף ה"א בשמן וכן בג מ' בג כברוא סומקא. רלועה ודומה

לו מעיקרא משכא והשתא אברוא (ב"ק דף סו:) ובב"ר ים יאי עניותא לברתיה דיעהב (ס כערקתה סומקתה לסוסיה חיורה: באן באחותו פנויה. משמע לישנה דפסיקא ליה דיש ממזר מחייבי כריתות מדנקט ^{ס)} אחותו טפי מכל שאר עריות והיינו כשמעון התימני (בקדושין בפרק האומר) (דף סח):

שני תשלומיז דראשוז הוא אלא למ"ד 6אשני רגל בפני עצמו הוא מאי איכא למימר אלא אמר רב פפא קסבר רבי יוחנן ילילה אינו מחוםר זמן ומי א"ר יוחנן הכי והאמר רבי יוחנן בראה אחת בלילה ושתים ביום מביא שתים בלילה ואחת ביום אינו מביא ואי ם"ד קסבר רבי יוחנן לילה אינו מחוסר זמן אפילו שתים בלילה ואחת ביום מביא כי קא"ר יוחנן לדברי האומר ילילה מחוםר זמן לדברי האומר פשימא שתים ביום ואחת בלילה אצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא כאתקפתא דרב שישא בריה דרב אידי קמ"ל כדרב יוסף: עבר הרגל ולא חג אינו חייב באחריותו ועל זה נאמר מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להימנות: א"ל בר הי הי להלל האי להימנות להמלאות מיבעי ליה אלא זה שמנוהו חביריו לדבר מצוה והוא לא נמנה עמהן יתניא נמי הכי מעוות לא יוכל לתקון זה שביטל ק"ש של שחרית או קריאת שמע של ערבית או ישביטל תפלה של שחרית או תפלה של ערבית וחסרון לא יוכל להימנות זה שנמנו חביריו לדבר מצוה והוא לא נמנה עמהן א"ל בר הי הי להלל מאי דכתיב ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלהים לאשר לא עבדו היינו צדיק היינו עובד אלהים היינו רשע היינו אשר לא עבדו א"ל עבדו ולא עבדו תרוייהו צדיקי גמורי נינהו ואינו דומה שונה פרקו ®מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד א"ל ומשום חד זימנא קרי ליה לא עבדו א"ל אין צא ולמד משוק של חמרין

הכל חייבין פרק ראשון חגיגה

יוחנן בהואיל ויש לטומאה תשלומין לשני: קסבר ר' יוחנן. אין

חסרון זמן במי שהגיע לילו להקריב קרבנותיו מחר הלכך מחוייב

הוא בקרבן אלא שהלילה מעכבו מלהביא אבל חגר ביום ראשון

אין עליו שום חובת ראייה לפיכך

אין לו עליו תשלומין: ומי א"ר יוחנן.

אין לילה מחוסר זמן: והא"ר יוחנן

רחה חחת בלילה. זב שספר שבעה

נקיים כמשפטו וטבל והעריב שמשו

וחזר וראה אחת בלילה ושתים למחר:

מביא. קרבן על טומאה שניה זו

לבד מן הקרבן שיביא על הראשונה

ויביא שני קרבנות כשיטהר הואיל

ולא ראה השניה עד שינא לשעה

שהיא ראויה להביא קרבן יש לו

תשלומין ואף על השניה יביא אע"פ

שתחילתה בתוך זמן קרבן הרחשונה

לא אמרינן חדא טומאה היא. ופי׳ רב

יוסף את הטעם במס' כריתות" לפי

שהרחייה רחשונה של זב חינה חלח

כהרי בעלמה וכי חזי אינך למחר

מלטרפת בהדייהו ה"נ אע"פ שהיתה

ראייה ראשונה בחוך קרבן ראשון כי הדר חזי אינך למחר מצטרפין

בהדייהו: ואי סלקא דעתך לילה אין

מחוסר ומן. אפילו ראה שלשתן

בלילה זה כבר יצא מזמן ראשון ושתי

זיבות הן אי לאו דסבירא ליה לילה

מחוסר זמן הלכך אם ראה שתים

בלילה הויא לה זיבה אריכתא: כי

א"ר יוחנן. ההיא לדברי האומר

לילה מחוסר זמן אמרה אבל לדידיה

סבירא ליה אפילו ראה כולן בלילה

מביה: לדברי החומר פשיטה. חי

אמרת בשלמא טעמא דנפשיה קאמר אשמעינו ביה דסבירא לילה מחוסר

זמן אלא אי לדברי האומר כו' קאמר

כחתקפתה דרב שישה. דחתקיף

בכריתותם על הטעם שנתן רב יוסף

על הדבר כמו שפירשתי למעלה חדע

דהא ראייה ראשונה של כל הזבים

קרי בעלמא הוא וכי הדר חזי תרתי

מצטרפין בהדייהו ה"נ לא שנא

ומתקיף לה רב שישא מי דמי התם

כולהו בזמן חיובא חזינהו הכא לאו

בזמן חיובא דהאי קרבן חזייה:

להמלחות מיבעי ליה. אצל חסרון

נופל לשון מילוי שחסר מצוה אחת

לא יתמלא עוד חסרון זה משחסר: שמינוהו חביריו לדבר מלוה. שאמרו

לו בא עמנו ולא הלך נמצא שחסר

עלמו מאותו מנין לא יוכל לימנות

עוד באותו מנין שכבר עשו את

המצוה: היינו לדיק היינו עובד

אלהים. מי הוא לדיק ומי הוא עובד

אלהים הלא אחד הוא: אינו דומה שונה פרקו כו'. אע"פ ששניהן

לדיקים לא עבדוהו בשוה שזה עבדו

מאי אשתעינן בה: מהו דמימא לאשר לא עבדו היינו

עשרה פרסי בזווא חד עשר פרסי בתרי זווי א"ל אליהו לבר הי הי וא"ל לר' אלעזר מאי דכתיב יהנה צרפתיך ולא בכסף אמילו בחרתיך בכור עוני מלמד שחזר הקב"ה על כל מדות מובות ליתן לישראל ולא מצא אלא עניות אמר שמואל ואיתימא רב יוסף היינו דאמרי אינשי יאה עניותא ליהודאי כי ברוא סומקא לסוסיא חיורא: ר' שמעון בן מנסיא אומר אי זה הוא מעוות לא יוכל לתקון זה הבא על הערוה והוליד ממנה ממזר וכו': הוליד אין לא הוליד לא והא תניא ירבי שמעון בן מנסיא אומר גונב אדם אפשר שיחזיר גנבו ויתקן גוזל אדם אפשר שיחויר גולו ויתקן אבל הבא על אשת איש ואסרה לבעלה נטרד מן העולם והלך לו רבי שמעון בן יוחי אומר אין אומר בקרו גמל בקרו חזיר אלא בקרו מלה ואי זה זה תלמיד חכם שפירש מן התורה רבי יהודה בן לקיש אמר כל תלמיד חכם שפירש מן התורה עליו הכתוב אומר יכצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו ואומר ימה מצאו אבותיכם בי עול כי רחקו מעלי לא קשיא כאן באחותו פנויה כאן

באשת איש ואי בעית אימא הא והא באשת איש ולא קשיא כאן

יותר: עשרה פרסי. ישכיר לך חדם חמורו בזוז אחד שכבר נהגו כן ואם תאמר לו לילך פרסה יותר ישאלך שני זוזים: לרפחיך ולא בכסף. ולא באש כמו שצורפים הכסף באש אלא בחרתיך בכור עוני ללורפו בו. כור הוא החרס^ש שלורפין בו: גנב אדם. גניבה אפשר שיחזירנה ויתקן: נערד מן העולם. אין לו עוד תשובה לפי שעשה דבר שאין לו רפואה: אין אומר בקרו גמל. זה לקרבן. כלומר מי שהוא מעוות מתחילתו אין זה מעוות: אלא בקרו עלה. זה לקרבן שמא נפל בו מום ונתקלקל. כך לשון קלקול נופל באדם שהיה טוב מתחילה: אחוסו פנויה. הוליד אין לא הוליד לא: באשם איש. בלא הוליד נמי יש זכרון לעונו שאסרה על בעלה לא שנא אחוסו ולא שנא נכרית: י באונס. לא אסרה על בעלה לפיכך הוליד אין לא הוליד לא:

מכלון חבירו ואסרה על בעלה הכי מעות לא יוכל לתקן זה שביטל ק״ש של שחרית או של ערבית. וחסרון לא יוכל להמנות זה שנמנו חביריו לדבר מצוה אין לו תקנה ואע״פ שלא הוליד. ופרק״ לא קשיא מתנ״ באחותו פנויה וכיוצא בה שאין ביאתו אוסרה ולא נמנה הוא עמהם. א״ל בר הי הי להלל כתיב ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלהים על אחרים ויש לו תקנה בתשובה. אלא אם הוליד ממנה בן כי הוא ממזר לעולם אין לו תקנה.

סומקא לסוסיא חוורא שגלוי וידוע לפני הקב״ה כשמרבין עושר בועטין בו שנאמר וישמן ישורון אמיר. הנני מחליף כבודם שהוא עושר. אחליף אותו בעניות שהוא קלון. ר׳

י. הבא על הערוה והוליד בז וכו׳ איני והא איהו